

Nationaal Archief
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Nummer Toegang: 3.01.04.03

**Inventaris van het archief van de
Staten van Holland: Bruine Kastje,
(1540) 1572-1724**

Versie: 09-10-2020

J.K.J. de Jonge, D.J. Kortlang

Nationaal Archief, Den Haag 2001

This finding aid is written in Dutch.

I N H O U D S O P G A V E

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	7
De verwerving van het archief.....	7
Inhoud en structuur van het archief.....	8
Verantwoording van de bewerking.....	8
Verwant materiaal.....	9
Beschikbaarheid van kopieën.....	9
Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	11

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Staten van Holland: Bruine Kastje

Periodisering:

archiefvorming: 1572-1724

oudste stuk - jongste stuk: 1540-1724

Archiefbloknummer:

3517

Omvang:

84 inventarisnummer(s); 0,20 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands.

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven en gedrukte teksten. De nederlandstalige stukken van vóór ca. 1700 zijn geschreven in het gotische cursiefschrift, met name in de oud-Hollandse klerkencursief.

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

Staten van Holland en West-Friesland (1572-1795)

Samenvatting van de inhoud van het archief:

De collectie bevat enkele restanten, die niet konden worden geplaatst in de archieven van de Staten van Holland of de raadpensionarissen. Het grootste deel van deze stukken heeft betrekking op het stadhouderschap van Willem van Oranje (o.m. de Pacificatie van Gent, de satisfacties van Haarlem en Amsterdam en stukken betreffende de aanbieding van de grafelijke waardigheid aan de prins). Een tweede groep stukken dateert van het eerste stadhouderloze tijdperk (o.m. de zakboekjes van raadpensionaris Johan de Witt en de akte van afzwering van het Eeuwig Edict door Cornelis de Witt). Een derde groep betreft de staatkundige samenwerking tussen de gewesten Holland en Zeeland.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van slechte materiële staat.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Staten van Holland: Bruine Kastje, nummer toegang 3.01.04.03, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, Staten van Holland na 1572 / Bruine Kastje, 3.01.04.03, inv.nr. ...

Archiefvorming***GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER*****DE VERWERVING VAN HET ARCHIEF**

De rechtstitel is (nog) onbekend.

Inhoud en structuur van het archief

VERANTWOORDING VAN DE BEWERKING

Bijgaande plaatsingslijst is vervaardigd aan de hand van de nu nog aanwezige stukken in depot. Het is vaak niet duidelijk of de in de oude plaatsingslijst (nu de bijlage) genoemde stukken die nu niet meer te vinden zijn, overgebracht zijn naar andere archieven of verkeerd terug geplaatst zijn. Zoals mag blijken is het bijschrift bij de oude plaatsingslijst niet juist. In de collectie "bruine kastje" bevinden zich nog steeds stukken van vóór 1572.

In 1954 is bij dit archief een doos gevoegd met charters Holland niet -Suys van ad 1472. Dit zijn de huidige inv.nr. 81-84. In 1960 zijn nog toegevoegd de inv.nr. 85-86

Verwant materiaal***BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN***

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN

2	Instructie van René van Châlon als stadhouder van Holland, Zeeland en Utrecht.
1540	1 stuk
3	Sententie van de Secrete Raad tussen de Staten van Holland en de Staten van Brabant betreffende het Gulden Privilege, kopie.
1549	1 stuk
6	Instructie van Willem I als stadhouder van Holland Zeeland en Utrecht.
1559	1 stuk
17	Akte van verbintenis tussen ridderschap en de 5 grote steden van Holland tegen de hertog van Alva.
1572 november	1 charter
18	Akte van akkoord gesloten te Delft tussen ridderschap en steden van Holland.
1574	1 charter [met 8 afhangende zegels]
19	Commissie van de Staten van Holland, uitgegeven te Dordrecht voor commissarissen voor de te voeren vredesonderderhandelingen te Geertruidenberg.
1575 februari 12
Collectie Aanwinsten 1842 I.	1 charter
20	Verklaring van de Noord-Hollandse steden Alkmaar, Hoorn, Enkhuizen, Medemblik, Edam, Monnickendam en Purmerend over de onderhandelingen te Breda.
1575 april 30	1 charter [met zeven afhangende zegels]
21	Verklaring van de Zeeuwse steden Middelburg, Zierikzee, Vlissingen en Veere over de onderhandelingen te Breda.
1575 mei 5	1 charter [met vier afhangende zegels]
22	Tractaat van Unie tussen Holland en Zeeland tot wederstand van de vijand, gesloten te Dordrecht.
1575 juni 4
Secrete kas.	1 charter [met twee afhangende zegels]
23	Akte van Willem van Oranje voor Ch. de Beaulieu, facteur en commissaris van de Staten te Calais, aangaande de vrijgeleiden ("sauf-conduiten").	

- 1575 september 15 1 charter [met een afhangend zegel]
 Franstalig.
- 24** Tractaat van Nadere Unie tussen Holland en Zeeland, gesloten te Delft
 1576 april 25 1 charter [met drie opgedrukte zegels]
 Secrete kas.
- 25** Pacificatie van Gent.
 1576 november 8 1 stuk
 Papier, met handtekeningen van de gedeputeerden.
- 26** Ratificatie van de Pacificatie van Gent.
 1576 1 charter [met 24 afhangende zegels]
- 27** Verdrag tussen de Staten van Holland en de stad Amsterdam gesloten ("Satisfactie van Amsterdam").
 1578 februari 8 1 charter
 Katern op perkament, getekend door de secretaris van de stad Amsterdam. Uit Secrete Kas
- 29** Antwoord van Holland en Zeeland aan de commissarissen van Zijne Majesteit [Philips II], gegeven te Breda.
 .
 1575 1 charter
 "staat geinsereerd in de resoluties van de Staten van Holland 1575 fol. 276""LXXII nr. 2"
- 31** Akte van verbintenis tussen de Staten van Holland en Zeeland.
 1580 1 stuk
 Papier, met handtekeningen van gedeputeerden. Uit Loketkast A.A.6
- 32** Tractaat van Bordeaux gesloten tussen de hertog van Anjou en de Staten-Generaal, met welke de Geuniëerde Provinciën aan de hertog worden overgegeven en overgedragen, afschrift.
 1581 juni 23 1 stuk
 Het verdrag is op 19 september 1580 te Plessis overeengekomen, en op 23 oktober 1581 te Bordeaux geaprobeerd.
- 33.1-33.4** Akten betreffende het contract en akkoord gemaakt tussen Haarlem, de stadhouder van Holland, Willem van Oranje, en de Staten van Holland, bekend als de "Satisfactie van Haarlem", gesloten te Amsterdam.
 1581 3 charters en 1 stuk
 Uit loketkast AA 24 no. 3
- 33.1** Charter, 24 april 1581, met een afhangend zegel
- 33.2** Katern, 24 april 1581, met drie afhangende zegels
- 33.3** Papier, 28 april 1581, met opgedrukt zegel
- 33.4** Stuk, 24 april 1581

-
- 34** Akte van overeenkomst tussen de stad Amsterdam en de Staten van Holland met akte van bevestiging door de stadhouder, Willem van Oranje, bekend als de "Satisfactie van Amsterdam"
1581 december 20, 1582 januari 10 1 charter [katern, met drie afhangende zegels]
- 35** Akte van aanneming van de hoge overheid van het graafschap Holland door Willem van Oranje, met op de dorsozijde aantekening van eedsaflegging door hem te Den Haag op 25 juli 1581
1581 juli 5, 1581 juli 25 1 charter [met opgedrukt zegel]
- 36** Akte van de Staten van Holland waarbij ze Willem van Oranje aanvaarden als graaf.
1583 maart 26 1 charter [met 28 afhangende zegels]
- 37** Akte van aanneming van de hoge overheid van het graafschap Holland door Willem van Oranje
1582 augustus 14 1 charter [met 1 afhangend zegel]
- 38** Kopie-missive van de Staten van Holland aan de Staten-Generaal betreffende "de saecken van sijne excellentie", ("copie missive defererende van de souvereiniteit van Holland en Zeeland aen sijne excellentie, 1583').
1583 mei 6 1 stuk
[aant. Oldenbarnevelt]
- 39** Klad van een brief betreffende de souvereiniteit en de prins van Oranje.
[tussen 1580 en 1583]. 1 stuk
- 40** "Consideratien bij zijn ex. van Oranje aangebracht opt aanbieden van het generael gouvernement ann d'zelve gedaan"
[tussen 1580 en 1583]
"Hollandt", "IICLxxvB". [Oud nummer 40b]
- 41** "Conceptpunten van de inhuldiging en inauguratie van Willem I als graaf". Ontwerp van de Staten van Holland, Zeeland en West-Friesland voor de inhuldiging van Willem van Oranje als graaf van Holland en Zeeland.
[tussen 1582 en 1584] 1 stuk
"Hollandt", "CCLiX". [Oud nummer 40]
- 42** "Contract met de stad Amsterdam over het 13e en 14e artikel van de Satisfactie"
1583 juni 15 1 charter [met 1 afhangend zegel]
- 43.1-43.3** Confessie geschreven in de eigen hand van Balthasar Gerardts ("buyten torture"), 2 stukken en een facsimile; verslag van 1e en

4e examinatie van Balthasar Gerardts, 2 stukken

[coll. Vredenburg, aanwinsten 1862 I)

43.1 Confessie, origineel

43.2 Confessie, kopie

43.3 Verslag van de 1ste tot en met de 4de examinatie

44.1-44.2 Kopie-sententie van Balthasar Gerardt, gewezen in Delft in 2-voud.
1584 2 stukken

44.1 1 katern

44.2 Ingebonden exemplaar dat in 1816 werd aangeboden aan de Koning en door deze werd overhandigd aan 's Rijks Archivarius mr. H. van Wijn. Zie: archief van de Staatssecretarie, exh. 22-01-1816 nr. 155.

45-51 Stukken betreffende de kosten van de Engelse bezetting van de stad Brielle

5 charters en 1 stuk

45 Brief van koningin Elizabeth I van Engeland aan de Staten-Generaal, 30 oktober 1585 (engelse dagtekening). In dorso "to the Staten van Holland". In dorso "Littera 12 februari 1585", 1585 oktober 30

46 Akte van indemniteit van de Staten van Utrecht voor Holland, 1585 september 25., 1 charter [met afhangend zegel

47 Akte van indemniteit van de Staten van Utrecht voor de stad Brielle, 1585 september 25., 1 charter [met afhangend zegel

48 Akte van indemniteit van de Staten van Friesland voor de Staten van Holland, met aantekeningen van Van Oldenbarnevelt, [1585]., 1 stuk

49 Contract van de Staten van Holland en de stad Brielle, 1585 oktober 2., 1 charter [met opgedrukt zegel]

50 Akte van idemniteit van de Staten van Zeeland voor de Staten van Holland, 1585 december 13., 1 charter [met opgedrukt zegel]

51 Akte van idemniteit van de Staten van Zeeland voor de stad Brielle, 1585 december 13., 1 charter [met opgedrukt zegel]

52 Niet gespecificeerd.
1586 augustus 6

1 charter

53-53.3 Aktes van commissie voor gedeputeerden van de Hollandse steden naar de statenvergadering van 1586
1586 3 charters [met afhangende zegels] en 1 omslag

Het betreft aktes voor gedeputeerden van de steden Alkmaar, Amsterdam, Delft, Den Briel, Dordrecht, Edam, Enkhuizen, Geertruidenberg, Gorinchem, Gouda, Haarlem, Heusden, Hoorn, Leiden, Medemblik, Monnikendam, Muiden, Naarden, Oudewater, Purmerend, Rotterdam, Schiedam, Schoonhoven, Weesp, Woerden,

In oude inventaris komen deze stukken niet voor. Onder nr. 53 wordt daar genoemd: Credentialen voor afgevaardigden naar Utrecht voor onordelijkheden aldaar voorgevallen, 1586 [v.d Wolff].

53.1 Charter, 1586 september 4

53.2 Charter, 1586 september 5

53.3 Charter, 1586 september 4

53 Omslag, 1586 september

- 54** Vidimus van de Staten van Holland van een commissie uitgevaardigd door de graaf van Leycester (te Oosterhout, bij Nijmegen) voor Diederick Sonoy als gouverneur van Noord-Holland op 13 juni 1586
1587 januari 30 1 charter [met afhangend zegel]
- 55** Vidimus van de Staten van Holland van een commissie uitgevaardigd door de graaf van Leycester voor Diederick Sonoy als commissaris van Medemblik op 25 november 1586.
1587 januari 30 1 charter [met afhangend zegel]
- 56** Vidimus van de Staten van Holland van een instructie uitgevaardigd door de graaf van Leycester voor Diederick Sonoy als gouverneur van Noord-Holland op 2 augustus 1586.
1587 januari 30 1 charter [met afhangend zegel]
- 57** Vidimus van de Staten van Holland van de akte van renunciatie van de graaf van Leycester van zijn gouvernement en commissies op 17 december 1587.
1588 april 17 1 charter [met afhangend zegel]
- 58.1-58.2** Vidimi van de Hoge Raad van akten betreffende een alliantie met Schotland in 1594
1610 mei 8 1 charter [met afhangend zegel] en 1 katern [met afhangend zegel]
- 58.1** Verklaring van koning James I van Schotland dat hij het bestaande verdrag, gesloten tussen Karel V en zijn moeder Mary, zal blijven observeren , 1594 september 14, 1 charter
- 58.2** Akte van alliantie tussen de Staten-Generaal en koning James I van Schotland 1594 juli 26
- 59** Nader tractaat tussen de Staten van Holland en de Staten van Zeeland waarbij de ingezetenen van Zeeland onder de jurisdictie van de Hoge Raad worden gesteld
1596 september 20 1 katern [met afhangend zegel]
- 60.1-60.2** Vidimus aangaande een gift door de vrouwe van Nieuwenaar van het graafschap Horne enz. aan de graaf van Solms in 1596
1605 2 getransfigureerde charters [met 3 uithangende zegels]
- 60.1** Verklaring van de Hoge Raad dat de vidimus gelijk is

- 60.2** aan het origineel, 1605 mei 20
Vidimus van de schout, burgemeesters, schepenen en raad van Delft van de schenkingsbrief, 1605 april 19
- 61.1-61.2** Vidimus van pandgeving van rechten door graaf Edward van Gelre in 1365.
1605 2 charters [getransfigeerd, met 3 uithangende zegels]
- 61.1** Verklaring van de Hoge Raad dat de vidimus gelijk is aan het origineel, 1605 mei 20
- 61.2** Vidimus van de schout, burgemeesters, schepenen en raad van Delft van de pandbrief, 1605 mei 13
- 62** Akte waarbij de Staten van Holland verklaren nooit meer een lid van het huis van Oranje-Nassau als stadhouder of ambtsdrager van Holland te zullen benoemen, bekend als "Akte van Seclusie".
1654 mei 4 1 charter [met afhangend zegel]
Uit collectie Van Rappard (Aanwinsten 1863 I)
- 63** Ratificatie van het verdrag tussen het Noorder- en Zuiderkwartier van Holland, gesloten op 21 juli 1668.
1668 augustus 3 1 katern [met afhangend zegel]
Geratificeerd door raadspensionaris Johan de Witt.
- 63.1** Bekendmaking van het verdrag gesloten tussen het Noorder- en Zuiderkwartier van Holland.
1668 juli 21 1 stuk
- 64** Ratificatie door Holland van het nader akkoord tussen Holland en Zeeland aangaande de Hoven van Justitie, gesloten op 7 juni 1669.
1669 juli 20 1 katern [met afhangende zegelstaart. zegel verloren]
Geratificeerd door raadspensionaris Johan de Witt.
- 65** Ratificatie door Zeeland van het nader akkoord tussen Holland en Zeeland aangaande de Hoven van Justitie, gesloten op 7 juni 1669.
1669 juli 11 1 katern [met afhangend zegel]
- 66.1-66.2** "Originele afzwering van het Eeuwig Edict door regenten en ministers van Dordrecht, waaronder de eigenhandig tekening door Corn. de Witt, Ruwaart van Putten. 1672", Akte van herroeping van het Eeuwig Edict door de magistraat van Dordrecht.
1672 juni 29 2 stukken
(Aanwinsten 1827, Z.M.)
Origineel en facsimile
- 66.1** Origineel
- 66.2** Facsimile
- 67A** Zakboekje van Johan de Witt (I) .
(Coll. van der Hoop, Aanwinsten 1854III).
- 67B** Zakboekje van Johan de Witt (II)

(Aanwinsten 1903, nr. 21). Dit exemplaar is in 1893 verkregen van W.F. Baron Röell; het is geheel gelijk en gelijkvormig in schrift, inhoud en zelfs omvang van iedere bladzijde aan het nummer 67A, met uitzondering van de in dit deeltje zich bevindende losse bladzijde in de hand van Johan de Witt, welke in dit ex. tegelijk met het overige is ingeschreven. Het eerste is dus zeker door Johan de Witt gebruikt, het 2de al of niet op zijn verzoek door dezelfde persoon (de klerk 's-Gravezande) overgeschreven. Dit duplicaat is later blijkens een aantekening in handen van Van Bleiswijk gekomen.

- 68** Zakboekje van Johan de Witt (III).
Niet raadpleegbaar
(nr. 68 Coll. van der Hoop, Aanwinsten 1854III). Dit exemplaar is wat de afdeling Staten-Generaal betreft, bijna aan de andere deeltjes gelijk, slechts met enkele aanvullingen. De afdeling Staten van Holland is echter veel uitvoerigere en heeft ook een andere volgorde. Wel is het in dezelfde hand geschreven. Tenslotte bevindt zich een vierde exemplaar in de papieren van Heinsius onder nr. 2337A, in opzet en handschrift hieraan gelijk, doch met veel stukken vermeerderd.
- 69** Nader provisioneel akkoord gesloten tussen en Holland en Zeeland, aangaande de Hoven van Justitie.
1674 juni 11 1 stuk
- 70** Ratificatie door Zeeland van het nader provisioneel akkoord tussen en Holland en Zeeland, aangaande de Hoven van Justitie, gesloten op 11 juni 1674.
1674 augustus 13 1 katern [met afhangend zegel]
- 71** Akkoord tussen Holland en Zeeland over het verminderen van het aantal secretarisplaatsen in het Hof van Holland.
1724 1 charter
- 72** Ratificatie door Zeeland van het akkoord tussen Holland en Zeeland over het verminderen van het aantal secretarisplaatsen in het Hof van Holland.
1724 juli 10 1 charter [met afhangend zegel]
- Oud inv.nr. 78.
Overgebracht naar Staten-Generaal Secrete Kas Lopende nr. 2.
- Oud inv.nr. 79.
Overgebracht naar Staten-Generaal Secrete Kas Lopende nr. 8.
- 81** Akte van huldiging van Philips II door de stad Amsterdam van 2 oktober 1549. Kopie.
1587 september 30 1 stuk
- 82** Akten betreffende de afwikkeling van zekere schuld van de Staten van Holland en Zeeland aan de Merchant Adventurers
1581, 1584, 1585
Ontbreekt
Oud nummer 104.2. (v.d. Wolff nr. 284)

- 83** Rentebrief door het stadsbestuur van Mechelen verkocht aan joffr. Maximiliane de Honsecht
1571 januari 18 1 charter [met afhangend zegel]
(v.d. Wolff nr. 321). Dit stuk moet, daar Van der Wolff het in zijn inventaris heeft opgenomen, na 1571 op een of andere wijze aan de Staten zijn gekomen.
- 84** "Brieven van belofte ende verbande van die van Dordrecht aengaende de vaert deur de Nyeuwe Kille"
1599 december 31 1 charter [met afhangend zegel]
- 85.1-85.2** Missive van tsaar Alexei Michailowitz, "Czaar aller Russen en grootvorst van Moscovië", aan de Staten-Generaal der Verenigde Nederlanden over de vervaardiging van vals Russisch kopergeld te Amsterdam, met translaat
1660 2 stukken
Deze missive is vermoedelijk vanwege de Staten-Generaal overgedaan aan de Staten van Holland. Aangetroffen in Holland no. 2711/11 (toegevoegd 1960)
- 85.1** Missive. Met opgedrukt zegel
- 85.2** Translaat.
- 86** Ratificatie door de Staten van Zeeland van een verdrag gesloten op 21 september 1662 tussen Holland en Zeeland over de Hoven van Justitie
1663 maart 26 1 katern [met afhangend zegel]
Aangetroffen in Holland no. 2701.
- 87** Akte van de Staten-Generaal ter waarborging van de belangen van de afzonderlijke provinciën in verband met een lening van 135.000 rijksdaalders ter verstrekken aan George Christiaan, vorst van Oost-Friesland
1664 januari 23 1 charter [met 2 opgedrukte zegels]
- 104** Stukken rakende de opdracht van de Grafelijkheid van Holland aan Willem van Oranje.
1581-1584 1 omslag
Ruil Koninklijke Bibiliotheek, 1866 VI I.2